

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ทางเลือกที่จะทำแท้ง : การพิทักษ์สิทธิผู้หญิงของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดของนักวิชาชีพที่มีต่อทางเลือกที่จะทำแท้ง บทบาทในการพิทักษ์สิทธิ รวมถึงแนวทางในการปฏิบัติต่อทางเลือกที่จะทำแท้ง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ภายใต้กรอบแนวคิดที่สังคมมีต่อการทำแท้ง แนวคิดเกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งประกอบไปด้วย บรรทัดฐานเกี่ยวกับความเป็นแม่ บรรทัดฐานเกี่ยวกับเพศวิถี บรรทัดฐานในทางศาสนา และบรรทัดฐานในทางกฎหมาย แนวคิดสตรีนิยม แนวคิดสตรีนิยมว่าด้วยสิทธิในการควบคุมร่างกาย รวมทั้งแนวคิดการพิทักษ์สิทธิ การศึกษาครั้งนี้ก็เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงสภาพของปัญหา เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างวิชาชีพในการแสวงหาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ อีกทั้งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและตรงกับความต้องการของผู้หญิงที่ประสบกับปัญหานี้ให้ได้มากที่สุด วิธีการศึกษา ใช้การเก็บข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักวิชาชีพจำนวน 10 วิชาชีพประกอบด้วยบุคลากรทางการแพทย์ บุคลากรที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรม นักเคลื่อนไหวเพื่อสุขภาพผู้หญิง นักวิชาการ นักสิทธิมนุษยชน นักสังคมสงเคราะห์ บุคลากรทางศาสนา นักการเมือง ตัวแทนภาครัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นนักวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับปัญหาการทำแท้งทั้งทางด้านการทำงาน การรณรงค์เคลื่อนไหว โดยเลือกศึกษาเฉพาะนักวิชาชีพที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า “ทางเลือกที่จะทำแท้ง” ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้หญิง

ผลการศึกษา สามารถอธิบายได้โดยใช้แนวคิดเรื่องความเป็นแม่และแนวคิดที่สังคมมีต่อการทำแท้ง รวมทั้งบรรทัดฐานทางสังคมในด้านต่างๆ ซึ่งล้วนมีอิทธิพลและส่งผลกระทบต่อทางเลือกที่จะทำแท้ง ขณะที่แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิในการควบคุมร่างกายและสิทธิอนามัยเจริญพันธุ์ ส่งผลให้นักวิชาชีพมีแนวคิดที่ว่า “ทางเลือกที่จะทำแท้ง” ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้หญิงแม้ว่าการทำแท้งเป็นปัญหาเรื้อรังที่ยังไม่สามารถหาแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้ตรงกับความต้องการของทุกฝ่ายได้ ขณะเดียวกันการกำหนดทางเลือกนี้ถือเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้หญิงในการที่จะควบคุมเนื้อตัวร่างกายและอนามัยเจริญพันธุ์ของตนเอง ซึ่งแนวคิดที่มีต่อสิทธิในการควบคุมร่างกายนี้อาจจะมีความแตกต่างกันตามอาชีพและความเกี่ยวข้อง อีกทั้งทางเลือกที่จะทำแท้งไม่ใช่การทำแท้งเสรีอย่างที่สังคมเข้าใจ แต่การร้องขอทางเลือกนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการให้ความสำคัญกับสุขภาพของผู้หญิง

ปัจจุบันแนวโน้มของผู้ที่ได้รับอันตรายจากการทำแท้ง มีอายุที่น้อยลงและใช้วิธีการที่เสี่ยงอันตรายมากยิ่งขึ้น ตราบใดที่ทางเลือกที่จะทำแท้งยังคงเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ต้องทำแบบปกปิด สภาพจริงที่เกิดขึ้นคือผู้หญิงต้องหาทางออกในเรื่องนี้อย่างโดดเดี่ยว โดยไม่มีใครสามารถให้ความช่วยเหลือได้

สำหรับบทบาทของนักวิชาชีพประกอบไปด้วย บทบาททางด้านวิชาการ การวิจัย พัฒนาและการบันทึกข้อมูล ส่วนการเคลื่อนไหวของนักเคลื่อนไหวเพื่อสุขภาพผู้หญิง ประกอบด้วย การให้ข้อมูลแก่ผู้หญิงที่ประสบปัญหา การให้ความช่วยเหลือทางด้านต่าง ๆ กับผู้หญิง การป้องกัน และรณรงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งบทบาทในการปรับเปลี่ยนแนวคิดที่สังคมมีต่อทางเลือกที่จะทำแท้ง ซึ่งนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยมีบทบาทในการพิทักษ์สิทธิผู้หญิงที่เด่นชัดมากนัก ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องต่างมีความใกล้ชิดกับปัญหาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บทบาทที่มีต่อเรื่องนี้ ทั้งในด้านการป้องกัน แก้ไขและช่วยเหลือผู้หญิงนั้น มีแนวทางที่แตกต่างกันออกไป ในด้านการปฏิบัติของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย การรณรงค์เชิงนโยบายเพื่อขอแก้ไขกฎหมายการทำแท้ง การประสานความร่วมมือของวิชาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การสร้างนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหา และการสร้างระบบบริการทางเลือกแก่ผู้หญิงที่ประสบปัญหา นอกจากนี้จากการศึกษายังพบว่าแม้นักวิชาชีพโดยรวมจะสนับสนุนทางเลือกที่จะทำแท้ง แต่ก็มีเงื่อนไขบางประการในการสนับสนุน เช่น จำนวนของอายุครรภ์ ความจำเป็นในการทำ การให้ความรู้และข้อมูลที่รอบด้านแก่ผู้หญิง รวมถึงการแก้ไขระเบียบและนโยบายเพื่อที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหาได้ เป็นต้น

อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวในเรื่องนี้ของนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องยังคงมีลักษณะที่ขาดความต่อเนื่องและยังขาดแนวทางในการแก้ไขปัญหาคัดเจน รวมทั้งยังคงไม่มีมาตรการใด ๆ ที่ถือว่าการพิทักษ์สิทธิผู้หญิงอย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้คือ แนวทางในการพิทักษ์สิทธิผู้หญิงเพื่อการป้องกันและแก้ไข รวมทั้งช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหา จึงจำเป็นต้องมีการสร้างพื้นฐานเพื่อป้องกันปัญหา ด้วยการรณรงค์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการรณรงค์ด้านแนวคิดให้ประชาชนและนักวิชาชีพรวมทั้งรัฐบาลในฐานะผู้วางนโยบายเพื่อแสดงให้เห็นว่าปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญที่ควรจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน อีกทั้งผู้หญิงที่ประสบปัญหานี้ควรจะต้องได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที

นอกจากนั้นยังจำเป็นต้องมีการจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจและร่วมมือในระหว่างวิชาชีพ เพื่อหาทางแก้ไข ปรับปรุงข้อบังคับ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องหรือจัดทำร่างกฎหมายที่จำเป็น รวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยในปัญหานี้อย่างต่อเนื่อง เพื่อค้นหามาตรการใหม่ ๆ ที่เหมาะสม ที่สำคัญองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการให้ความช่วยเหลือผู้หญิงที่ประสบปัญหาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปัญหา

Abstract

This study has focused on 'abortion choice' that has relates to the advocacy from the professions involving in the action. The aim of this qualitative study was to investigate the attitudes as well as the roles of those professions towards abortion choice. This research has explored how their attitudes might have been governed by social norms which included motherhood, sexuality, morality, legitimacy and feminism. The objective was to understand the existing problem in depth which was hoped to lead to collaboration among professions in preventing and solving this social problem.

The method applied in this study was to interview people in ten professions who have involved directly and indirectly in 'abortion'. The professions interviewed included those in medical practices, legal professions, activists for woman's health advocacy, academia, human right campaigners, social workers, religious groups, politicians, relevant governmental bodies and the media. The interviews were qualitative and selective for those who have an attitude that abortion could have been a 'choice' for women.

The result of this study has shown that the viewpoints of the society towards motherhood and abortion have been significantly influenced by social norms that have affected the action to choose abortion as a solution. However the woman's health advocates and the reproductive right activists have argued that abortion should be a choice for women. Although abortion choice has long been a sensitive issue which has not been reconciled satisfactorily, in practice abortion has been chosen and considered to be one of the basic rights to control one's body. That right might have been considered differently from one profession to the others because abortion has been a difficult option. However there are voices asking for the right for this action which is based on women's health.

The ages of women who opt for abortion tend to be younger and the seem to be prepared for a riskier method. As long as abortion is still illegal and ignored by the society, those women are left to face with the problem themselves.

There are several professions involved in abortion. Researchers, for example, have contributed in developing research discipline and collecting data whereas the activists for woman's health advocacy have played the part in educating, campaigning and helping those women. However this study has shown that the role of those professions in protecting basic rights for women was rather obscure. On one hand each individual profession might have come across the abortion issue in different circumstances which might have affected the way they handle the situation. The result of this study shows that despite some approval from those professions for abortion choice, it has been suggested that the action should be considered with certain circumstances such the necessity of the individual, the duration of the pregnancy and the women's awareness for the action.

This problem requires consistent attention and there should be some certainty in the direction for protecting the rights for women.

This study has proposed some possibility in protecting women's rights and helping those women who are facing with problems. The problem should be looked at from the root. The attitude of people in the society might be the core of it. The society cannot afford to ignore this problem. Abortion choice should be an acceptable alternative for unwanted pregnancy. Campaigning could be useful to emphasis the existing problem that requires attention from the society as well as from the government as the policies maker. Additionally it is necessary that certain professions meet to exchange information and opinions concerning this issue. It may result in collaborations among governmental and private organisations as they have the same objectives that are to prevent the problem and to help those women accordingly to their circumstance.